

BÁO CÁO

**Đánh giá thực trạng quan hệ xã hội có liên quan đến dự thảo Quyết định
ban hành định mức kinh tế - kỹ thuật đối với hoạt động vận tải hành khách
công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện
trên địa bàn thành phố Hải Phòng**

Thực hiện quy định của Luật Ban hành Văn bản quy phạm pháp luật năm 2025, Sở Xây dựng thành phố Hải Phòng đã tiến hành đánh giá thực trạng quan hệ xã hội có liên quan đến dự thảo Quyết định ban hành Định mức kinh tế - kỹ thuật đối với hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện trên địa bàn thành phố Hải Phòng. Kết quả thực hiện như sau:

I. BỐI CẢNH THỰC HIỆN ĐÁNH GIÁ

1. Bối cảnh trong nước và quốc tế liên quan đến các quan hệ xã hội

Trong những năm gần đây, xu hướng phát triển giao thông xanh, giao thông thông minh đang trở thành định hướng ưu tiên của nhiều quốc gia trên thế giới nhằm ứng phó với biến đổi khí hậu và thực hiện các cam kết quốc tế về bảo vệ môi trường. Nhiều nước đã đẩy mạnh chuyển đổi phương tiện vận tải công cộng sử dụng nhiên liệu hóa thạch sang phương tiện sử dụng điện, năng lượng sạch, trong đó xe buýt điện được xác định là loại hình vận tải công cộng phù hợp với yêu cầu phát triển đô thị bền vững, tiết kiệm năng lượng và giảm ô nhiễm môi trường.

Tại Việt Nam, cùng với quá trình đô thị hóa, nhu cầu đi lại của Nhân dân ngày càng tăng, áp lực về ùn tắc giao thông, ô nhiễm môi trường và chi phí sử dụng năng lượng truyền thống ngày càng lớn, đòi hỏi phải từng bước đổi mới phương thức tổ chức vận tải hành khách công cộng theo hướng hiện đại, thân thiện với môi trường và sử dụng năng lượng xanh. Trong đó, việc chuyển đổi sang xe buýt điện không chỉ góp phần nâng cao chất lượng dịch vụ vận tải hành khách công cộng mà còn phù hợp với định hướng phát triển bền vững của ngành giao thông vận tải. Hiện nay, nhiều địa phương trong cả nước như Hà Nội, Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, Khánh Hòa, Gia Lai, Bắc Ninh, Phú Thọ ... đã triển khai hoặc từng bước đưa xe buýt điện vào hoạt động, đồng thời xây dựng các cơ chế, chính sách và định mức kinh tế - kỹ thuật áp dụng cho hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện phục vụ cho công tác quản lý, vận hành và tổ chức lựa chọn đơn vị cung cấp dịch vụ vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt điện. Qua thực tiễn triển khai cho thấy, việc xây dựng định mức kinh tế - kỹ thuật đối với xe buýt điện là yêu cầu cần thiết nhằm bảo đảm cơ sở pháp lý cho công tác lập dự toán, xây dựng đơn giá, trợ giá, đặt hàng, đấu thầu và quản lý chi phí vận hành khai thác.

Đối với thành phố Hải Phòng, sau khi thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính, quy mô không gian phát triển, nhu cầu kết nối giao thông giữa các khu vực trung tâm, đô thị, khu du

lịch, khu công nghiệp và các địa phương lân cận ngày càng gia tăng. Cùng với định hướng phát triển giao thông xanh, phát triển đô thị bền vững và từng bước nâng cao tỷ lệ đảm nhận vận tải hành khách công cộng, việc nghiên cứu, xây dựng và ban hành định mức kinh tế - kỹ thuật áp dụng cho hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện là phù hợp với yêu cầu thực tiễn và xu hướng phát triển chung hiện nay.

2. Các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước liên quan đến quan hệ xã hội

Trong những năm qua, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách quan trọng nhằm phát triển hệ thống giao thông vận tải theo hướng hiện đại, đồng bộ, thân thiện với môi trường; thúc đẩy chuyển đổi năng lượng xanh, giảm phát thải khí nhà kính và nâng cao tỷ lệ vận tải hành khách công cộng tại các đô thị.

Tại Hội nghị lần thứ 26 các bên tham gia Công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu (COP26), Việt Nam đã cam kết đạt mức phát thải ròng bằng “0” vào năm 2050. Trên cơ sở đó, Chính phủ đã ban hành nhiều chương trình, kế hoạch hành động nhằm cụ thể hóa mục tiêu chuyển đổi xanh trong các lĩnh vực kinh tế - xã hội, trong đó lĩnh vực giao thông vận tải được xác định là một trong những ngành cần ưu tiên thực hiện chuyển đổi năng lượng và giảm phát thải.

Ngày 22/7/2022, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 876/QĐ-TTg phê duyệt “Chương trình hành động về chuyển đổi năng lượng xanh, giảm phát thải khí carbon và khí mê-tan của ngành giao thông vận tải”, xác định mục tiêu phát triển hệ thống giao thông vận tải xanh hướng tới phát thải ròng bằng “0” vào năm 2050; theo đó tại điểm e khoản 3 mục I Điều 1 “3. Lộ trình chuyển đổi năng lượng xanh e) Giao thông đô thị - Giai đoạn 2022-2030: Từ năm 2025: 100% xe buýt thay thế, đầu tư mới sử dụng điện, năng lượng xanh; Giai đoạn 2031-2050: Từ năm 2030: Tỷ lệ phương tiện sử dụng điện, năng lượng xanh đạt tối thiểu 50%; 100% xe taxi thay thế, đầu tư mới sử dụng điện, năng lượng xanh. + Đến năm 2050: 100% xe buýt, xe taxi sử dụng điện, năng lượng xanh. + Tỷ lệ đảm nhận của vận tải hành khách công cộng tại các đô thị đặc biệt, đô thị loại I lần lượt đạt ít nhất 40% và 10%.”

Để triển khai thực hiện Quyết định số 876/QĐ-TTg, ngày 22/12/2023, Bộ Giao thông vận tải (nay là Bộ Xây dựng) ban hành Quyết định số 1679/QĐ-BGTVT về Kế hoạch thực hiện Chương trình hành động chuyển đổi năng lượng xanh của ngành giao thông vận tải, trong đó giao nhiệm vụ nghiên cứu, xây dựng cơ chế, chính sách, tiêu chuẩn, định mức kinh tế - kỹ thuật phục vụ quá trình chuyển đổi phương tiện giao thông sang sử dụng điện và năng lượng xanh.

Ngày 29 tháng 01 năm 2026, Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố Hải Phòng khóa I ban hành Nghị quyết số 08-NQ/TU ngày 29/01/2026 về chuyển đổi xanh thành phố Hải Phòng giai đoạn 2026 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050, theo đó mục tiêu đến năm 2030, đạt mức giảm phát thải khí nhà kính ít nhất 43,5% so với năm 2020; mục tiêu giai đoạn 2026 - 2030, phấn đấu 100% xe buýt và xe taxi thay thế, đầu tư mới sử dụng điện, năng lượng xanh.

Từ các đòi hỏi thực tiễn và yêu cầu đặt ra trong phát triển hệ thống vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt, triển khai “Xây dựng định mức kinh tế - kỹ thuật áp dụng hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt điện trên địa bàn thành phố Hải Phòng là rất cần thiết.

II. THỰC TRẠNG QUAN HỆ XÃ HỘI

1. Quan hệ xã hội chưa có pháp luật điều chỉnh liên quan đến chính sách/dự thảo (mô tả quan hệ xã hội, nguyên nhân của việc chưa có pháp luật điều chỉnh,..)

Hiện nay, hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện đang từng bước hình thành và phát triển tại nhiều địa phương trong cả nước nhằm đáp ứng yêu cầu chuyển đổi năng lượng xanh, giảm phát thải khí nhà kính và nâng cao chất lượng dịch vụ vận tải hành khách công cộng. Đây là loại hình vận tải mới, có sự khác biệt đáng kể so với xe buýt sử dụng nhiên liệu truyền thống (nhiên liệu dầu Diesel, dầu DO,..) về công nghệ phương tiện, chi phí đầu tư, chi phí vận hành, bảo dưỡng, hạ tầng kỹ thuật và phương thức tổ chức khai thác.

Trên địa bàn thành phố Hải Phòng hiện nay đã và đang có xe buýt buýt điện hoạt động, hai đơn vị vận tải trên địa bàn thành phố đã triển khai một số tuyến xã hội hóa sử dụng phương tiện xe buýt điện lớn trên các tuyến HP1, HP2 và phương tiện xe buýt điện trung bình trên tuyến Shuttle Bus trên đảo Cát Bà và theo định hướng phát triển giao thông xanh và lộ trình chuyển đổi phương tiện sử dụng năng lượng sạch của Chính phủ, nhu cầu tổ chức khai thác loại hình vận tải này trong thời gian tới là tất yếu.

Định mức kinh tế - kỹ thuật áp dụng cho hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt điện chưa được ban hành ở cấp Trung ương; các quy định hiện hành chủ yếu được xây dựng trên cơ sở đặc thù của xe buýt sử dụng nhiên liệu diesel hoặc khí CNG, chưa phản ánh đầy đủ các yếu tố chi phí, tiêu hao năng lượng điện, công tác bảo dưỡng, sửa chữa, quản lý vận hành và hạ tầng trạm sạc của xe buýt điện. Do đó, nhiều nội dung phát sinh trong thực tiễn hiện chưa có cơ sở pháp lý cụ thể để áp dụng thống nhất trong công tác quản lý và tổ chức thực hiện tại địa phương. Bên cạnh đó, xe buýt điện là loại hình phương tiện mới, chịu tác động của quá trình đổi mới công nghệ, sự thay đổi về tiêu chuẩn kỹ thuật, yêu cầu an toàn vận hành và điều kiện hạ tầng năng lượng. Một số nội dung như định mức tiêu hao điện năng, định mức bảo dưỡng hệ thống điện – pin, chi phí quản lý vận hành trạm sạc, định mức ứng dụng công nghệ số trong quản lý phương tiện... hiện chưa có quy chuẩn, tiêu chuẩn và định mức chuyên ngành thống nhất để áp dụng đồng bộ trên phạm vi toàn quốc.

2. Lý do cần có quy định của pháp luật để điều chỉnh quan hệ xã hội

Hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện là loại hình dịch vụ công có vai trò quan trọng trong phát triển hệ thống giao thông đô thị theo hướng hiện đại, thân thiện với môi trường và bền vững. Quá trình triển khai loại hình vận tải này làm phát sinh nhiều quan hệ xã hội liên quan đến công tác quản lý nhà nước, tổ chức khai thác vận tải, quản lý chi phí, xây dựng đơn giá, trợ giá, đặt hàng, đấu thầu và kiểm tra, giám sát chất lượng dịch vụ công ích vận tải hành khách công cộng.

Tuy nhiên, hiện nay các quy định pháp luật và hệ thống định mức kinh tế - kỹ thuật chuyên ngành đối với xe buýt điện chưa đầy đủ, chưa thống nhất và chưa phù hợp hoàn toàn với điều kiện thực tiễn tại địa phương. Nếu không có quy định cụ thể để điều chỉnh sẽ gây khó khăn trong công tác xây dựng dự toán kinh phí, xác định đơn giá dịch vụ công, tổ chức lựa chọn đơn vị cung cấp dịch vụ vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt điện cũng như công tác thanh quyết toán, kiểm tra và giám sát quá trình thực hiện. Bên cạnh đó, xe buýt điện có đặc thù riêng về công nghệ phương tiện, hệ thống pin điện, tiêu hao năng lượng, chi phí bảo dưỡng, sửa chữa và yêu cầu hạ tầng trạm sạc, khác với phương tiện sử dụng nhiên liệu dầu truyền thống. Việc thiếu cơ sở pháp lý và định mức kinh tế - kỹ thuật phù hợp sẽ dẫn đến khó khăn trong việc xác định chi phí thực tế, dễ phát sinh chênh lệch, thiếu đồng bộ trong tổ chức thực hiện giữa các cơ quan quản lý nhà nước, đơn vị vận tải và các tổ chức có liên quan.

Việc ban hành quy định về định mức kinh tế - kỹ thuật áp dụng cho hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện sẽ góp phần tạo hành lang pháp lý thống nhất, làm cơ sở cho công tác quản lý nhà nước, tổ chức vận hành và sử dụng ngân sách nhà nước đúng quy định, bảo đảm tính công khai, minh bạch, hiệu quả và phù hợp với điều kiện thực tế của thành phố Hải Phòng. Đồng thời, việc ban hành quy định cũng góp phần cụ thể hóa các chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước về chuyển đổi năng lượng xanh, giảm phát thải khí nhà kính trong lĩnh vực giao thông vận tải; thúc đẩy phát triển vận tải hành khách công cộng, nâng cao chất lượng phục vụ Nhân dân và đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương trong giai đoạn hiện nay và thời gian tới.

3. Thẩm quyền ban hành các quy định của pháp luật để điều chỉnh quan hệ xã hội

Căn cứ Điều 21 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 87/2025/QH15 ngày 25/6/2025, theo đó Ủy ban nhân dân cấp tỉnh được ban hành quyết định để quy định các biện pháp tổ chức thực hiện chức năng quản lý nhà nước tại địa phương đối với những nội dung thuộc phạm vi quản lý theo quy định của pháp luật.

Tại khoản 25 Điều 1 Nghị định số 111/2025/NĐ-CP ngày 22/5/2025 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 32/2019/NĐ-CP quy định: “2. Căn cứ định mức kinh tế - kỹ thuật, định mức chi phí (nếu có) của các lĩnh vực đã được các bộ, cơ quan trung ương ban hành để áp dụng làm cơ sở ban hành giá dịch vụ sự nghiệp công sử dụng ngân sách nhà nước theo quy định của pháp luật về giá và quy định pháp luật khác có liên quan để làm cơ sở đặt hàng hoặc đấu thầu cung ứng dịch vụ sự nghiệp công theo quy định tại Nghị định số 32/2019/NĐ-CP của Chính phủ. Trường hợp đối với những danh mục dịch vụ sự nghiệp công sử dụng ngân sách nhà nước các bộ, cơ quan trung ương không ban hành định mức kinh tế kỹ thuật thì Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có trách nhiệm ban hành đối với các dịch vụ sự nghiệp công sử dụng ngân sách nhà nước thuộc phạm vi quản lý để thực hiện tại địa phương”.

Căn cứ Nghị định số 218/2026/NĐ-CP của Chính phủ ngày 19/6/2026 về việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 158/2024/NĐ-CP ngày 18/12/2024 của Chính Phủ quy định về hoạt động vận tải đường bộ. Theo khoản 2, điều 2 về bổ sung vào điểm đ,

khoản 3 như sau: ”đ) *Xây dựng, trình Ủy ban nhân dân cấp tỉnh ban hành định mức kinh tế - kỹ thuật áp dụng cho hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt được hỗ trợ kinh phí hoạt động từ ngân sách nhà nước trên địa bàn địa phương.*”

Như vậy, việc Ủy ban nhân dân thành phố Hải Phòng ban hành Quyết định quy định về định mức kinh tế - kỹ thuật áp dụng cho hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện trên địa bàn thành phố là phù hợp với thẩm quyền được pháp luật giao và đáp ứng yêu cầu quản lý thực tiễn tại địa phương.

4. Những nội dung khác (nếu có): Không.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Sở Xây dựng đề xuất Ủy ban nhân dân thành phố Hải Phòng ban hành Quyết định quy định về Định mức kinh tế - kỹ thuật áp dụng cho hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện trên địa bàn thành phố Hải Phòng để làm cơ sở tổ chức quản lý, vận hành và khai thác hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt điện trên địa bàn thành phố.

2. Đề nghị các sở, ngành, địa phương và các đơn vị có liên quan phối hợp tổ chức triển khai thực hiện sau khi văn bản được ban hành; đồng thời trong quá trình thực hiện tiếp tục rà soát, đánh giá, cập nhật các yếu tố kỹ thuật, công nghệ và điều kiện khai thác thực tế để kịp thời điều chỉnh, bổ sung định mức phù hợp với tình hình thực tiễn và quy định của pháp luật hiện hành.

Sở Xây dựng trân trọng báo cáo đánh giá thực trạng quan hệ xã hội có liên quan đến dự thảo Quyết định ban hành Định mức kinh tế - kỹ thuật đối với hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt điện trên địa bàn thành phố. Kính đề nghị Ủy ban nhân dân thành phố Hải Phòng xem xét, phê duyệt./.

Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- VP UBND thành phố (báo cáo);
- Giám đốc Sở (báo cáo);
- Sở Tư pháp (phối hợp);
- Lưu: VT, QLVT.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

PHỤ LỤC

(Kèm theo Báo cáo số .../BC-SXD ngày .../8/2026 của Sở Xây dựng thành phố Hải Phòng)

1. Chủ trương, đường lối của Đảng có liên quan đến dự thảo

CHỦ TRƯỞNG, ĐƯỜNG LỐI CỦA ĐẢNG	QUY ĐỊNH CỦA DỰ THẢO	ĐÁNH GIÁ (Đã thể chế đầy đủ hoặc một phần)	ĐỀ XUẤT XỬ LÝ
Chủ trương định hướng phát triển đất nước giai đoạn 2026-2030 tại Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng	Dự thảo quy định Khung định mức kinh tế - kỹ thuật áp dụng cho hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện trên địa bàn thành phố Hải Phòng	Đã thể chế hóa một phần chủ trương của Đảng về phát triển giao thông xanh, vận tải hành khách công cộng hiện đại và bền vững	Tiếp tục rà soát, cập nhật các quy định phù hợp với tình hình thực tiễn và định hướng phát triển giao thông xanh trong thời gian tới

2. Văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến dự thảo

QUY ĐỊNH CỦA DỰ THẢO VĂN BẢN	QUY ĐỊNH CỦA PHÁP LUẬT HIỆN HÀNH CÓ LIÊN QUAN	ĐÁNH GIÁ (Tính hợp hiến, tính hợp pháp, tính thống nhất)	ĐỀ XUẤT XỬ LÝ
Quy định Khung định mức kinh tế - kỹ thuật áp dụng cho hoạt động vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt sử dụng năng lượng điện trên địa bàn thành phố Hải Phòng	Quyết định số 876/QĐ-TTg ngày 22/7/2022; Quyết định số 1679/QĐ-BGTVT;	Nội dung dự thảo phù hợp với lộ trình chuyển đổi năng lượng xanh	Không

3. Điều ước quốc tế có liên quan đến dự thảo (Không)